

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
6 november 2020
Kenmerk
TISB/U202000895
LBr 20/081
Telefoon

Bijlage(n)
-

Onderwerp
Ondersteuning gedupeerde ouders kinderopvangtoeslagaffaire

Samenvatting

Duizenden ouders zijn getroffen door de problemen met kinderopvangtoeslag. De Belastingdienst/Toeslagen compenseert hen daar financieel voor. Maar voor wie in de problemen is geraakt is dat niet altijd voldoende. Er kunnen bijvoorbeeld problemen zijn ontstaan rondom huisvesting, schulden, inkomen, zorg en de opvoeding van kinderen. Staatssecretaris Van Huffelen, verantwoordelijk voor Toeslagen, heeft daarom de gemeenten gevraagd om die ouders over de volle breedte hulp te bieden. De VNG heeft met staatssecretaris Van Huffelen sinds juni jl. het gesprek gevoerd over de randvoorwaarden waaronder gemeenten de benodigde ondersteuning aan de gedupeerde ouders kunnen bieden. VNG en Belastingdienst/Toeslagen hebben op 28 september jl. [een akkoord](#) bereikt om ondersteuning te bieden aan gedupeerde ouders van de toeslagenaffaire. In deze ledenbrief leest u meer over de financiële en inhoudelijke aspecten van dit akkoord en wat het betekent voor u als gemeente. Om gemeenten te ondersteunen, heeft de VNG een steunpunt ingericht waar gemeenten terecht kunnen voor vragen en implementatieondersteuning.

Aan de leden**Datum**

6 november 2020

Kenmerk

TISB/U202000895

LBr 20/081

Telefoonnummer

070 373 82 32

Bijlage(n)

-

Onderwerp

Ondersteuning gedupeerde ouders kinderopvangtoeslagaffaire

Geacht college en gemeenteraad,

Duizenden ouders zijn getroffen door de problemen met kinderopvangtoeslag. De Belastingdienst/Toeslagen compenseert hen daar financieel voor. Maar voor wie in de problemen is geraakt is dat niet altijd voldoende. Er kunnen bijvoorbeeld problemen ontstaan zijn rondom huisvesting, schulden, inkomen, zorg en de opvoeding van kinderen. Staatssecretaris Van Huffelen, verantwoordelijk voor Toeslagen, heeft daarom de gemeenten gevraagd om die ouders over de volle breedte hulp te bieden. De VNG heeft met staatssecretaris Van Huffelen sinds juni jl. het gesprek gevoerd over de randvoorwaarden waaronder gemeenten de benodigde ondersteuning aan de gedupeerde ouders kunnen bieden. VNG en Belastingdienst/Toeslagen hebben hierover op 28 september jl. een akkoord bereikt. In deze ledenbrief leest u meer over de financiële en inhoudelijke aspecten van dit akkoord en wat het betekent voor u als gemeente. Om gemeenten te ondersteunen, heeft de VNG een steunpunt ingericht waar gemeenten terecht kunnen voor vragen en implementatieondersteuning.

Wat betekent dit akkoord voor u als gemeente?Ondersteuning gedupeerde ouders

Duizenden ouders zijn getroffen door de problemen met de kinderopvangtoeslag. De Belastingdienst/Toeslagen compenseert hen daarvoor. Maar voor wie in de problemen is geraakt is dat niet altijd voldoende. Er kunnen bijvoorbeeld problemen ontstaan zijn rondom huisvesting, schulden, inkomen, zorg en de opvoeding van kinderen. Staatssecretaris Van Huffelen, verantwoordelijk voor Toeslagen, heeft daarom de gemeenten gevraagd om die ouders over de volle breedte hulp te bieden. Dit betekent ondersteuning door gemeenten op (één of meer van) de vijf leefdoelgebieden en het bieden van begeleiding.

“Wij staan naast onze inwoners die door de problemen met de kinderopvangtoeslag gedupeerd zijn. Het is belangrijk dat er nu geld is om die ondersteuning vanuit de gemeenten te kunnen bieden aan onze inwoners. Onze gemeentelijke professionals krijgen het vertrouwen om te bepalen wat een ouder nodig heeft.” – wethouder Peter Heijkoop, VNG-commissievoorzitter Participatie, Schuldhulpverlening & Integratie (PSI)

Wie zijn het?

Op dit moment is nog niet duidelijk om hoeveel gedupeerde ouders het gaat, zo'n 8300 mensen bij de Belastingdienst/Toeslagen hebben zich gemeld als gedupeerde. Belastingdienst/Toeslagen onderscheidt twee doelgroepen:

1. *Ouders uit de CAF-11 doelgroep.*
Het gaat hier om 309 ouders, wonend in 45 verschillende gemeenten. Zij waren onderdeel van het CAF-11 onderzoek naar georganiseerde fraude en zijn gedupeerd door vooringenomen handelen van de Belastingdienst. Deze groep heeft inmiddels een financiële compensatie ontvangen.
2. *De groep overige gedupeerde ouders. Deze bestaat uit:*
 - a. Ouders die mogelijk óók zijn gedupeerd door vooringenomen handelen van de Belastingdienst als gevolg van onderzoek naar georganiseerde fraude (vergelijkbaar met de CAF-11 zaken);
 - b. Ouders die zijn gedupeerd doordat de wet te hard was;
 - c. Ouders met de kwalificatie opzet/grove schuld die daardoor geen persoonlijke betalingsregeling kregen;
 - d. Ouders die onder de Vangnetbepaling van de Belastingdienst komen te vallen.

Aantal gedupeerde ouders per gemeente

U vindt een [overzicht](#) van het aantal gedupeerden (die zich al hebben gemeld) per gemeente op de website van de Belastingdienst. Het overzicht wordt regelmatig geactualiseerd. Daarnaast wordt er gewerkt aan een lijst waarin Belastingdienst/Toeslagen een uitsplitsing maakt tussen het totaal aantal ouders dat zich heeft gemeld en de groep acuut/schrijnende gevallen per gemeente. Deze lijst wordt gepubliceerd op dezelfde website wanneer gereed.

Werkwijze Belastingdienst/Toeslagen en gemeenten

Ouders die zich al bij de Belastingdienst/Toeslagen hebben gemeld als gedupeerde, worden meerdere keren persoonlijk geattendeerd op de mogelijkheid van aanvullende hulp binnen hun gemeente. De Belastingdienst/Toeslagen zorgt voor de organisatie en de communicatie naar de gedupeerde ouders over de ondersteuning van gemeenten en over wat de gemeente voor ouders kan betekenen. Waar mogelijk brengt de Belastingdienst ouders ook zo rechtstreeks mogelijk met uw gemeente in contact. Daarvoor is het belangrijk dat de Belastingdienst/Toeslagen weet wie de contactpersoon bij uw gemeente is.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het inventariseren van mogelijke hulpvragen van de ouder op (één of meer van) de vijf leefgebieden; gemeenten kunnen echter niet garanderen dat zij voor alle vragen (op korte termijn) een oplossing hebben. De onderstaande plaat geeft een beeld van de werkzaamheden en is opgesteld samen met gemeenten.

WERKZAAMHEDEN GEMEENTEN VOOR KOT-GEDUPEERDEN NA DOORVERWIJZING DOOR BD

Gegevensuitwisseling

Vanwege de AVG-wetgeving kan de Belastingdienst niet de gegevens van de betreffende ouders op voorhand met uw gemeente delen. Daarom wijst de Belastingdienst de gedupeerde ouders zelf actief op de mogelijkheid tot aanvullende hulp en brengt de Belastingdienst ouders die dit willen direct in contact met gemeenten. Wanneer de ouder dit wenst kan er ook een driegesprek plaatsvinden tussen de gemeente en de Belastingdienst waar informatie gedeeld kan worden. Wanneer de gedupeerde ouder gebruik wil maken van het hulpaanbod van gemeente, kan het in het kader van de hulp nodig zijn informatie over de situatie van de ouder van de Belastingdienst te ontvangen. Gegevens kunnen dan uitgewisseld worden in het kader van uitvoering van de schuldhulpverlening. De ouder kan dan de schuldhulpverlener machtigen om namens hem informatie op te vragen. De wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) staat per 1 januari 2021 toe dat de schuldhulpverlener ook voorafgaand aan de toegang tot schuldhulpverlening informatie over de schuldpositie bij de Belastingdienst mag opvragen.

Aanleveren contactpersonen per gemeente

In het akkoord is opgenomen dat gemeenten conform de huidige dienstverlening zorgen voor zorgvuldige, effectieve en efficiënte hulp aan ouders. Die hulp heeft betrekking op de vijf leefdoelgebieden (wonen, financiën, gezondheid, werk en dagbesteding en/of problemen in de gezinssituatie). Melden ouders zich bij Belastingdienst/Toeslagen dan is het belangrijk dat de ouders direct doorverwezen kunnen worden naar de betreffende gemeente. Voor de gedupeerde

ouders, voor de gemeenten als de Belastingdienst is het fijn als er zoveel mogelijk wordt gewerkt met vaste contactpersonen.

Om gemeenten te kunnen ondersteunen, ontvangt de VNG graag de gegevens van de contactpersoon op uitvoeringsniveau waarmee het contact met de ouder verloopt. Om de gedupeerde ouders te kunnen helpen, is het van belang dat de contactpersoon voldoet aan onderstaand profiel:

- Groot empathisch vermogen. Het vertrouwen van deze ouders is immers vaak ernstig beschadigd;
- Brede kennis van de reguliere processen binnen het sociaal domein;
- Ervaring met inwoners in crisissituaties;
- Verbindend vermogen.

Dat zijn bijvoorbeeld medewerkers die werkzaam zijn bij de schuldhulpverlening of het sociale wijkteam.

Omdat in sommige gemeenten het contact decentraal verloopt, bijvoorbeeld via wijkteams ontvangt de VNG daarnaast graag de gegevens van de persoon die binnen de gemeente de hulp aan gedupeerde ouders coördineert.

U kunt de gegevens met ons delen via https://formulieren.vngrealisatie.nl/steunpunt_hersteloperatie Wij ontvangen deze gegevens graag **vóór 20 november**.

Wij kunnen ons voorstellen dat u vragen heeft over hoe u dit als gemeente kunt inrichten of hoe andere gemeenten dit hebben belegd. U kunt hiervoor contact met ons opnemen via hersteloperatie@vng.nl

Heeft u vragen aan Belastingdienst/Toeslagen?

Om gemeenten zo goed mogelijk te kunnen helpen bij de ondersteuning die zij ouders en kinderen geven is bij Belastingdienst/Toeslagen voor zowel persoonsgebonden als voor algemene vragen een contactpunt ingericht. Het contactpunt is bereikbaar via odg@belastingdienst.nl Persoonsgebonden informatie over een specifiek dossier kan de ouder zelf aan de gemeente verstrekken. De persoonlijk zaakbehandelaar is primair aanspreekpunt voor de ouder, staat hem/haar bij en brengt een volledig beeld van de zaak over de jaren heen tot stand. Daarnaast coördineert de persoonlijk zaakbehandelaar het beoordelingsproces binnen de Uitvoering Herstel Toeslagen en de uitkering van de mogelijke compensatie. De persoonlijk zaakbehandelaar regisseert binnen de Belastingdienst de diverse zaken die in het kader van herstel nodig zijn. Daarnaast bekijkt de persoonlijk zaakbehandelaar welke verdere behoeften en hulpbronnen benodigd zijn. Gedurende de behandeling van het hersteldossier is de persoonlijk zaakbehandelaar aanspreekpunt voor de ouder.

Financieel

11 miljoen euro voor snelle start gemeenten

VNG is met staatssecretaris Van Huffelen overeengekomen dat de gemeenten getroffen ouders maatwerk gaan bieden op basis van hun hulpvraag. Voor die ondersteuning stelt Van Huffelen namens het kabinet per direct 11 miljoen euro beschikbaar zodat gemeenten snel kunnen starten:

“Ik ben blij dat we afspraken hebben kunnen maken over de hulp aan de ouders. We starten met dit bedrag. Een onafhankelijk bureau onderzoekt de komende maanden welk bedrag er nodig is om alle gedupeerden die hulp vragen aan gemeenten te ondersteunen.” - staatssecretaris Van Huffelen, verantwoordelijk voor Toeslagen.

Uitkeringsvorm

De € 11 miljoen zal dit jaar nog via een specifieke uitkering uitgekeerd worden aan die gemeenten waar gedupeerden wonen en die ondersteuning gaan bieden. De regeling wordt de komende weken verder uitgewerkt. De middelen die gemeenten in 2020 ontvangen kunnen ook in 2021 en 2022 ingezet worden voor ondersteuning aan gedupeerde ouders. De verdeling van de middelen zal naar verwachting gebeuren op basis van het aantal gedupeerden per gemeente.

Extern onafhankelijk onderzoek

Het externe onafhankelijke onderzoek naar de kosten van de ondersteuning voor alle gedupeerde ouders wordt op dit moment uitgezet. Over het verdere proces informeren wij u op een later moment.

Vragen?

Om gemeenten concreet te ondersteunen met het helpen van de gedupeerde ouders is er een steunpunt bij de VNG ingericht. De ondersteuning wordt op dit moment uitgewerkt. Bij de ondersteuning moet u denken aan: een stappenplan, een webinar, de meest gestelde vragen en antwoorden, wekelijkse (be)sprekuren, formats en implementatieondersteuning. Ook brengt de VNG gemeenten met elkaar in contact zodat zij van elkaar kunnen leren. Ook wordt er gewerkt aan de inrichting van een klankbordgroep. Zodat meerdere gemeenten betrokken zijn bij het uitwisselen van goede voorbeelden en de ontwikkeling van verschillende middelen. Voor meer informatie kunt u terecht op www.vng.nl/schulden

Voor vragen, opmerkingen en suggesties kunt u mailen naar hersteloperatie@vng.nl of bellen naar 070 373 82 32.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr L.K. Geluk
Algemeen directeur